

KUJMXOQ4KXZM

KRAJSKÝ ÚŘAD JIHOMORAVSKÉHO KRAJE
Odbor životního prostředí
Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

č. j.:	Sp. zn.:	Vyřizuje/linka	Brno
JMK 104346/2024	S-JMK 80142/2024 OŽP/Sle	Ing. Slezáková/4123	Dle data podpisu

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí, jako věcně a místně příslušný správní orgán ochrany přírody a krajiny ve smyslu § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve smyslu § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“) a v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení vedeném na základě žádosti, kterou podal **Ústav biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v. v. i., se sídlem Květná 8, 603 65 Brno, IČ: 68081766** (dále také „žadatel“) u zdejšího odboru životního prostředí o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany stanovených v § 50 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“) pro zásah do přirozeného vývoje kočky divoké (*Felis silvestris*), která je zařazena mezi kriticky ohrožené živočichy a je zároveň chráněna evropskou legislativou. Udělení výjimky je požadováno z důvodu výzkumu a monitoringu.

I. Podle § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a) a d) a odst. 6 ZOPK se žadateli

povoluje výjimka

ze základních podmínek ochrany jedinců druhu kriticky ohrožené kočky divoké (*Felis silvestris*), která je předmětem ochrany podle práva EU, ke škodlivým zásahům do přirozeného vývoje, a to rušení, manipulace a odchyt za účelem výzkumu a monitoringu na území ORP Hodonín, Kyjov, Bučovice, Slavkov u Brna a Veselí nad Moravou v Jihomoravském kraji.

Výjimka podle výroků I. tohoto rozhodnutí se povoluje pro všechny jedince dotčeného druhu, kteří budou zásahem škodlivě dotčeni v přirozeném vývoji, s důvodným předpokladem, že půjde o maximálně deset kusů jedinců.

Výjimka podle výroku I. tohoto rozhodnutí se povoluje výlučně pro činnosti související s výzkumem a monitoringem kočky divoké (*Felis silvestris*) za následujících podmínek:

- Odchyt jedinců bude probíhat na území ORP Hodonín, Kyjov, Bučovice, Slavkov u Brna a Veselí nad Moravou v Jihomoravském kraji.

2. Povolovanou činnost může provádět Mgr. Jarmila Krojerová, Ph.D. (držitel osvědčení podle § 15e odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, č. CZ01278) a odchyty se mohou účastnit i další členové řešitelského týmu (zaměstnanci ÚBO AVČR, v.v.i.).
3. Odchycení jedinci budou bezprostředně po odebrání vzorků a nasazení telemetrického obojku vypuštěni zpět na místě odchyty.
4. Orgán ochrany přírody si vyhrazuje právo fyzické kontroly dodržování podmínek tohoto rozhodnutí. Nedodržení těchto podmínek může být důvodem ke zrušení výjimky a použití sankcí podle platných právních předpisů.
5. Do 31. prosince každého roku výzkumu bude zdejšímu orgánu ochrany přírody písemně či elektronicky zaslána zpráva sumarizující údaje o počtu odchycených živočichů předmětných druhů.
6. Výjimka platí od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí do 31.12.2029.

Tímto rozhodnutím nejsou dotčeny ochranné podmínky zvláště chráněných území, základní ochranné podmínky ostatních zvláště chráněných druhů ani ostatní ustanovení zákona.

Účastníci řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu:

Ústav biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v. v. i., se sídlem Květná 8, 603 65 Brno, IČ: 68081766

Odůvodnění:

Podáním ze dne 31.05.2024 požádal **Ústav biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v. v. i.**, se sídlem **Květná 8, 603 65 Brno, IČ: 68081766** (dále také „žadatel“) u zdejšího odboru životního prostředí o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany stanovených v § 56 ve spojení s § 50 ZOPK. Výjimka je požadována z důvodu výzkumu a monitoringu kočky divoké (*Felis silvestris*), na území ORP Hodonín, Kyjov, Bučovice, Slavkov u Brna a Veselí nad Moravou v Jihomoravském kraji.

Správní orgán, ve smyslu § 44 odst. 1, správního řádu, oznámil písemností ze dne 10.06.2024, č. j. JMK 83872/2024, zahájení správního řízení o udělení výjimky podle § 56 ZOPK pro výše uvedený účel všem známým účastníkům řízení a spolkům, které ve smyslu § 70 odst. 2 ZOPK požádaly o podávání informací o zahajovaných řízeních podle tohoto zákona a u nichž věcná specifikace žádosti odpovídá předmětu tohoto řízení. Oznámení bylo správním orgánem zasláno spolkům Česká společnost ornitologická – Jihomoravská pobočka, Lidická 971/25, 602 00 Brno, IČ: 65353391; Česká společnost ornitologická, Na bělidle 34, 150 00 Praha, IČ: 49629549; Hnutí DUHA Šelmy, Dolní náměstí 38, 779 00 Olomouc, IČ: 4493654; Justice for Nature, z. s., Hodějovice č. ev. 14, 393 01 Hodějovice, IČ: 26556014, u nichž věcná a místní

specifikace žádosti odpovídá předmětu tohoto řízení. Žádný z dotčených spolků se nepřihlásil jako účastník řízení.

Ve smyslu § 71 odst. 3 zákona jsou obce ve svém územním obvodu účastníkem všech řízení vedených podle tohoto zákona, pokud v téže věci nerozhodují jako orgány ochrany přírody. Na základě tohoto ustanovení mají postavení účastníka předmětného řízení města, městyse a obce ORP Hodonín, Kyjov, Bučovice, Slavkov u Brna a Veselí nad Moravou.

V oznámení o zahájení řízení správní orgán informoval účastníky řízení o možnosti činit ve správním řízení úkony ve smyslu § 36, 37 a 38 správního řádu, zejména pak o právu nahlížet do spisu, vyjádřit své stanovisko, seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim, navrhnout důkazy a činit jiné návrhy. K tomu správní orgán stanovil lhůtu do 04.07.2024 a uvedl, že pokud do konce této lhůty nezíská žádné další podklady, přistoupí bez dalšího k vydání rozhodnutí; v opačném případě měla být účastníkům řízení dána možnost se s nově pořízenými podklady seznámit a vyjádřit se k nim.

Předmět řízení

Předmětem záměru je výzkum, který bude proveden v souvislosti s řešením projektu TAČR SS07010109 Analýza stavu populace a ochranná genetika kočky divoké jako významného vlajkového druhu ochrany biodiverzity/a s pětiletou udržitelností projektu Felis SKCZ („Hledáme kočku, pozor, divokou!“; NFP304020R971) v rámci OP Interreg V-A SK-CZ. Cílem studie je získání a aktualizace dat o rozšíření, charakteru výskytu a ekologii kriticky ohrožené kočky divoké (*Felis silvestris*) v jihozápadní a západní části ČR a na česko-slovenském pomezí. Tyto data budou použita pro vytvoření plánu pro ochranu a management druhu.

Dílními cíle výzkumu jsou definovány takto:

1. rozšířit standardní druhově specifický monitoring pomocí chlupových pastí a fotopastí s následnou analýzou DNA ze získaného materiálu v oblastech s potvrzeným výskytem kočky divoké,
2. vyhodnotit rizikové faktory výskytu s důrazem na analýzu přítomnosti hybridních jedinců s kočkou domácí (*Felis catus*) v populaci,
3. podrobněji zmapovat habitatové preference kočky divoké a její prostorovou aktivitu, případně rozptýl, za pomoci telemetrického sledování jedinců. Data o výskytu a rozšíření, selekci habitatu a hybridizaci s kočkou domácí budou moci být využity pro ochranu a management tohoto druhu v ČR (např. příprava regionálních akčních plánů).

Podrobnější metodika prováděného výzkumu:

A) sběr vzorků pro genetické analýzy: Pro genetické analýzy budou využívány především neinvazivní genetické vzorky (chlupy, v menší míře trus), které budou získávány pomocí tzv. chlupových pastí nebo v rámci monitoringu pobytových znaků. Tyto vzorky budou doplněny případně o tkáňové nebo krevní vzorky koček odchycených za účelem telemetrie nebo o vzorky získané z nalezených kadáverů jedinců usmrčených dopravou na silnicích. DNA ze vzorků bude izolována pomocí speciálních izolačních kitů (soubor chemikálií určených k izolaci DNA z různých typů vzorků – krev, tkáň, trus). Vzhledem k problematickému rozlišování chlupů malých šelem, bude DNA izolována ze všech potenciálně vhodných chlupových vzorků zachycených na chlupových pastích, které budou identifikovány jako chlupy šelem. Následně bude amplifikován specifický úsek mitochondriální DNA (kontrolní region), jehož sekvence umožní druhové určení vzorků. Následná analýza pomocí mikrosatelitů bude realizována pouze u vzorků, které budou patřit kočce (rod *Felis*). Pro identifikaci jedinců a příbuzenských vztahů bude využita zoptimalizovaná sada mikrosatelitů (viz metodika Krojerová et al. 2020 <https://www.kockadivoka.cz/aktuality/metodika-monitoringu-kocky-divoke/>).

B) Chlupové pasti: Pro monitoring populace a sběr genetického materiálu budou využity tzv. chlupové pasti, které budou rozmístěny na vhodná místa. Chlupovou past bude tvořit dřevěný kolík, na který se bude nanášet atraktant, konkrétně bude aplikován kozlík lékařský ve formě tinktury, který vyvolávají u koček zájem a potřebu otírat se. Nejde o atraktant, který by k pasti lákal kočky z větší vzdálenosti, a tedy nelze tato místa použít jako vnaďidla. Pasti budou pravidelně kontrolovány v intervalu 7–14 dní (leden-duben) a 1x měsíčně (květen-prosinec).

C) Fotomonitoring: Monitoring pomocí fotopastí bude vycházet z metodických přístupů publikovaných v předchozích studiích věnovaných monitoringu kočky divoké v Evropě. Fotomonitoring bude ve vybraných modelových kvadrátech o velikosti 10 x 10 km probíhat celoročně, přičemž kontroly budou probíhat se stejnou intenzitou jako v případě kontrol chlupových pastí. Kombinace obou metod umožní spolehlivou fenotypovou i genotypovou identifikaci jedinců. Získané informace budou následně využity k modelování odhadu velikosti populace a populační hustoty a přinesou ucelený pohled na stav a vývoj populace kočky divoké v zájmových oblastech.

D) Telemetrické sledování jedinců kočky divoké: Ve vybraných oblastech bude realizován odchyt volně žijících jedinců kočky divoké podle schválených legislativních a metodických přístupů (např. Jerosch et al. 2017). Jedinci budou po odchytu vybaveny satelitním telemetrickým obojkem, čipem a bude jim odebrán vzorek chlupů, slin, krve a následně budou vypuštěny zpět do volné přírody. Monitorovací zařízení umožní pravidelný příjem časoprostorových dat o pohybu a aktivitě zvířete. Telemetrické zařízení bude vybaveno mechanismem "drop-off", který umožní odepnutí obojku z krku zvířete po uplynutí předem stanoveného intervalu v závislosti na životnosti baterie bez nutnosti zpětného odchytu

jedince. Monitoring přispěje k poznání unikátních časoprostorových a habitatových preferencí tohoto druhu.

Specifikace veřejného zájmu ve smyslu § 56, odstavce 2 ZOPK a posouzení jeho převahy nad zájmy ochrany přírody

Pro povolení výjimky vydávané pro kterýkoliv zvláště chráněný druh musí být splněna podmínka převahy daného veřejného zájmu nad zájmy ochrany přírody, nebo záměr musí být v zájmu ochrany přírody. V případě druhů chráněných evropskou legislativou pak musí být splněny také další podmínky stanovené § 56 odst. 1 ZOPK, tzn. musí být dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 ZOPK, musí být prokázána neexistence jiného uspokojivého řešení a povolovaná činnost nesmí ovlivnit dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Kočka divoká spadá pod legislativní ochranu EU, proto byla v jejím případě možnost povolení výjimky posuzována ve smyslu uvedených podmínek.

Ze žádosti je zřejmé, že záměr naplňuje znaky aktivity specifikované v ustanovení § 56 odst.1 a odst. 2 písm. a) a d) ZOPK, neboť jeho hlavním smyslem je výzkum, vzdělávání a ochrana volně žijících živočichů.

Kočka divoká (*Felis silvestris*) patří mezi nejvzácnější druhy fauny české republiky. Předložený záměr je součástí výše popsaného projektu. Jako škodlivý vliv správní orgán identifikoval krátkodobé rušení (instalace chlupových pastí, fotopastí) a odchyt jedinců. Při odchytu, podle předem stanovené metodiky, budou odebrány biologické vzorky (chlupy, sliny, krev). Živočichové budou odchyceni pouze na nezbytně nutnou dobu a poté budou zpět vypuštěni v místě odchytu. S výjimkou krátkodobého stresu a omezení v pohybu v momentě odebrání vzorků a nasazení telemetrického obojku neznámá tento zásah pro odchycené jedince významné riziko.

Neexistence jiného uspokojivého řešení

Dle názoru správního orgánu nelze potřebná data získat jinak než navrhovaným výzkumem a monitoringem. Žadatel na projektech spolupracuje s Národní zoologickou zahradou v Bojnicích (SR) a Hnutím DUHA Šelmy. I Tyto vědecké organizace jsou, dle správní úvahy, zárukou, že výzkum a monitoring bude proveden s souladu s popsanou metodikou a s ohledem na dotčený zvláště chráněný druh.

Udržení populace daných druhů v příznivém stavu z hlediska jejich ochrany

V České a ani v Slovenské republice nejsou doposud k dispozici data, na základě kterých by bylo možné vytvořit vhodný plán pro ochranu kočky divoké. Plánovaný výzkum umožní získání prvních reálných odhadů početnosti kočky divoké a umožní vytvoření komplexnějšího souboru doporučených opatření pro ochranu kočky divoké v ČR a SR. Samotným výzkumem nebude

populace druhu dotčena, výzkum pomůže stabilizaci a ochraně populace kočky divoké v české a Slovenské republice.

Správní orgán došel k závěru, že záměr žadatele naplňuje podmínky stanovené § 56 ZOPK pro povolení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů a žádosti vyhověl v plném rozsahu. Výjimka ze zákazů je udělována pro účely výzkumu a vzdělávání. Při rozhodování ve věci zohlednil také odbornost žadatele, který o povolení výjimky žádal. Je zde vysoká záruka toho, že odchyt a manipulace budou prováděny zodpovědně a citlivě, celý výzkum nebude samoučelný a přinese cenné poznatky, které budou mít dopad na ochranu dotčeného druhu.

Zdůvodnění podmínek rozhodnutí

Ve výroku jsou označeny druhy, na které se výjimka vztahuje, včetně množství jedinců, kteří mohou být výjimkou ovlivněni. Správní orgán k tomu dodává, že exaktně určovat množství (počet) jedinců daného druhu, na které se má výjimka vztahovat, má smysl pouze tehdy, pokud počet dotčených jedinců lze určit, dodržet a kontrolovat – v takovém případě stanovení maximálního počtu dotčených jedinců přispěje k ochraně druhů. V tomto konkrétním případě je možné množství zvláště chráněných druhů živočichů pouze rámcově odhadnout, protože počet jedinců v místě a čase realizace výzkumu, ani kolik z nich bude výzkumem dotčeno, nelze při použití přiměřených prostředků exaktně zjistit. Účelem pak není přispět určením množství jedinců k omezení dopadů výjimky, ale spíše deklarovat, jak velkého množství jedinců se může výjimka týkat.

Pro realizaci záměru stanovil správní orgán závazné podmínky, které jsou uvedeny ve výroku rozhodnutí. Podmínky upřesňují místní a časové okolnosti povolené výjimky, včetně uvedení konkrétních osob oprávněných k činnostem vázaným tímto rozhodnutím. Pro minimalizaci dopadů orgán ochrany přírody dále stanovil, že odchycení jedinci budou ihned po determinaci vypuštěni zpět v místě odchytu. Z důvodu kontroly využívání výjimky je požadováno každoroční předložení závěrečné zprávy, ze které bude patrné, kolik jedinců bylo odchyceno. Zpráva je jediným uplatňovaným kontrolním mechanismem, který přináší informaci o reálném využití vydané výjimky. Další stanovenou podmínkou je, že data o lokalitách výskytu zvláště chráněných druhů budou po odborném zpracování vloženy do Nálezové databáze ochrany přírody (viz <https://portal.nature.cz/nd/>), která je v současnosti zcela nezbytným a zásadním nástrojem orgánů ochrany přírody při zajištění zvláštní druhové ochrany v České republice.

Zdejší orgán ochrany přírody považuje podmínky dané zákonem za splněné a na základě výše uvedených skutečností a úvah rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat do 15 dnů ode dne jeho doručení odvolání k Ministerstvu životního prostředí ČR podáním u Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí, Žerotínovo nám. 3, 601 82 Brno. Z odvolání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká, co se navrhuje a musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho dovolatel napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo.

Ing. Mojmír Pehal
vedoucí odboru

Doručuje se:

a) Účastníci řízení:

1. Ústav biologie obratlovců AV ČR, v. v. i., Květná 8, 603 65 BRNO (DS)
2. Města, městyse a obce ORP Hodonín, Kyjov, Bučovice, Slavkov u Brna a Veselí nad Moravou

b) Na vědomí

3. Česká inspekce životního prostředí, OI Brno, oddělení ochrany přírody, Lieberzeitova 14, 614 00 Brno (DS)